

 Räddningstjänsten Väst		PM4 Brandvattenförsörjning	
Upprättad: 2018-09-01 Agnes Franzén Broholm	Reviderad:	Internt nr:	Giltigt t.o.m: Tillsvidare
Beslutad: 2019-03-05 Patrik Josefsson		Version: 1.0	Målgrupp: Internt och externt

Brandvattenförsörjning

Detta PM syftar till att ge en sammanställning och tolkning av lagstiftning och övriga regelverk. Dokumentet presenterar räddningstjänstens generella syn inom angivet område. Lagstiftning är alltid styrande och åsidosätts inte av detta dokument.

Bakgrund och syfte

Då vatten är och har varit den helt dominerande släckmetoden vid brand i byggnad har samhället sedan mycket lång tid byggt upp ett system för hur släckvatten ska vara tillgängligt för räddningstjänsten. I huvudsak används två metoder: brandposter i kommunens vattennät och tankbilar bemannade av räddningstjänsten. Öppna vattendrag kan också användas där det är möjligt.

Syftet med detta PM är att redovisa Räddningstjänsten Västs syn på behov av och kapacitet på brandposter i olika bebyggelsemiljöer.

Krav på brandvattensystem

Brandvattenförsörjningen kan som ovan nämnt ordnas på två sätt: antingen med ett konventionellt system med tätt placerade brandposter eller med räddningstjänstens tankbilar och ett glesare brandpostnät, så kallat alternativsystem. Detta gäller tätbebyggda områden samt där större byggnader uppförs.

Konventionellt system

Ett konventionellt system innebär att brandposter placeras med max 150 meters mellanrum, det bör alltså inte vara längre än 75 meter mellan uppställningsplats för räddningstjänstens fordon och närmaste brandpost. Vid överenskommelse med räddningstjänsten kan viss utglesning accepteras. Kapaciteten dimensioneras enligt VAV:s rekommendationer i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Kapaciteten i ett konventionellt system.

Områdestyp	Beskrivning	Krav på brandvattenförsörjning i brandpost (l/min)	Alternativsystem kan tillämpas
A1	Flerfamiljshus lägre än fyra våningar, villor, radhus, kedjehus	600	Ja
A2	Annan bostadsbebyggelse	1200	Nej
B1	Industri etc. låg brandbelastning (brandsäker byggnad utan upplag med brännbart material)	600	Nej
B2	Industri etc. normal brandbelastning (brandsäker byggnad utan större upplag med brännbart material)	1200	Nej
B3	Industri etc. hög brandbelastning (snickeri, brädgård och dylikt)	2400	Nej
B4	Industri etc. exceptionell brandbelastning (kemisk industri, oljehamn etc.)	> 2400 (Särskild utredning i samverkan med räddningstjänsten)	Nej

Alternativsystem

Alternativsystemet kan användas i de områden där räddningstjänsten har ett begränsat behov av brandvatten, normalt inom bostadsområden och liknande. Alternativsystemet bör inte tillämpas där bebyggelsen kräver räddningstjänstens insats för att förhindra brandspridning till annan fastighet. Exempel på miljöer där alternativsystemet INTE bör tillämpas kan vara följande:

- Sammanhängande kvartersbebyggelse
- Stora byggnader (brandceller > 600 m² då dessa avskiljs i klass EI60 eller högre, annars brandceller > 300 m² vid lägre klass på avskiljning)
- Äldre bebyggelse med stor risk för brandspridning mellan byggnader eller inom byggnader
- Industri som hanterar större mängder brandfarlig vara

Utöver detta gäller att räddningstjänsten ska ha tillgång till vattentransport i det lokala området. Bestämning av i vilka områden alternativsystem är tillämpligt görs i samråd mellan VIVAB, kommunens planavdelning och räddningstjänst. I detta sammanhang måste det även beaktas att området måste vara tillgängligt för effektiv rundkörning med vattentransport. Om vägnätet t ex ställer krav på att vattentransporten måste backa långa sträckor måste detta beaktas i projekteringen.

Andra lösningar för tillhandahållande av vatten för brandsläckning

I de fall tillräcklig mängd vatten för brandsläckning inte kan erhållas med hjälp av brandposter kan andra lösningar accepteras. Sådana lösningar skall av exploitören presenteras tydligt genom dokumentation. Därefter sker samråd med VIVAB, Räddningstjänsten och exploitören.

Ansvarsfördelning

För att klara vattenförsörjning för brandsläckning enligt ovan har inblandade parter genom dess huvudmän följande ansvar:

VIVAB ska:

- Anlägga och underhålla anordningar för försörjning av vatten för räddningstjänsten.
- Ajourhålla kartdatabas för brandposter och område för alternativsystem, vilken ska vara tillgänglig även för Räddningstjänsten.
- Ansvara för säkerheten i och omkring av kommunen ägda uppställningsplatser för pumpar samt andra anordningar för brandvattenförsörjning.
- Ansvara för att brandposter är tydligt utmärkta och tillgängliga
- Se till att räddningstjänsten underrättas om planerade och akuta förändringar på brandpostnätet och övrig brandvattenförsörjning.
- Tillse att ägare av stora industritomter med eget brandpostnät kontrollerar och provar detta på samma sätt som kommunen i övrigt. Omfattar även plomberingsrutiner av brandposter!

Räddningstjänsten ska:

- Förfoga över erforderliga vattentransport med personal för vattenförsörjning enligt alternativsystem.
- Förfoga över tillräckligt antal enheter för utläggning av slang med personal för vattenförsörjning.
- Förfoga över utrustning för upptagning av vatten från öppet vattentag.
- Förfoga över räddningsenheter för vattenförsörjning från brandposter.
- Meddela VIVAB vid större vattenuttag i brandposter.
- Inventera lämpliga öppna vattentag inom kommunen.
- I samband med tillsyn kontrollera att ägare av stora industritomter med eget brandpostnät kontrollerar och provar detta på samma sätt som kommunen i övrigt.
- Ansvara för säkerheten i och omkring av kommunen ägda krigsbranddammar enligt avtal.

Fastighetsägaren/anläggningsinnehavaren/förvaltaren ska:

- Ansvara för säkerheten i och omkring av ägaren/innehavaren ägda branddammar, uppställningsplatser för pumpar samt andra anordningar för brandvattenförsörjning.
- Ansvara för funktionaliteten hos av ägaren/innehavaren ägda anordningar för försörjning av vatten för brandsläckning.
- Om man förfogar över brandpostnät, på egen större fastighet, ansvara för att kontrollera och prova detta.
- Underrätta räddningstjänsten om planerade och akuta förändringar på egenägd anordning för brandvattenförsörjning.